

– Ez nálunk is így van, Nyíregyházától Szombathelyig Weisz bácsi jár mindenhová.

– Ismerem őt is, meg Krausz bácsit is, tulajdonképpen náluk tanultam a vágást, amikor Kassára kerültem.

– Miért nem hívnak valakit Izraelből vagy Amerikából?

– Tudom, hogy Pesten is izraeli rabbi van, de ide nem akar jönni senki. Mi nem tudnánk őt dollárral fizetni, a korona meg biztos nem kellene neki. Az itteni fiatalok közül sincs kit megtanítani erre. Tanulni kisgyerek kortól kell elkezdni, a mai negyvenévesek pedig még az ábécét sem ismerik. Annak idején, Mihalovcén vezettem egy Talmud Tóra csoportot, de betiltották, muszáj volt abba hagyni. Most szabad templomba járni, de a fiatalokat ez már nem érdekli. Pedig a zsidóságot mindenkinek belül kell éreznie. Szlovákiában ma még kétezer zsidó él, de teljesen szétszórta. Ha együtt volnánk, talán lehetne még valamit csinálni – de így már nincsen menekülés.

*

A kassai kórház portása éppen tízórazott.

– Tetszik-e beszélni magyarul?

– Én? Hát én még szaladni is csak magyarul tudok – mondta, és sajnáltam, hogy csak ülve mutatta meg, merre menjek, mert ilyen mutatványt még úgyse láttam.

Reisman bácsi egy háromágyas szobában feküdt, az ágya szemben volt az ajtóval. Egy törülköző alól nézett rám, a nap pont a fejére sütött. Az ügyeletes orvostól az előbb kérdeztem meg, mi a baj, tüdőgyulladásra gyanakodtak, mondta, de csak legyengült egy kicsit, nemsokára hazamehet. Az öregember vézna, fehér karjában még ott volt az infúzió, búcsúzaskor egymásra mosolyodtunk, hogy ballal fogunk kezét.

– Kikészítettem magának az *Új Élet*-et, de behoztak ide, mert nagyon gyenge voltam.

– Majd megnézem otthon a könyvtárban – ígértem. Hoztam egy kiló narancsot, cserébe paradicsommal kínált, a többi beteg valamit nézett a tévén, ő meg a gyönyörűséges Lónyay-birtokról mesélt és a munkácsi színházról, ahol ő mindig az újságírópáholyban ült.

Ott ültem az ágya mellett, egészen közel hajoltam hozzá, mégis, alig hallottam, amikor azt mondta: „Szép volt az élet.”

Szepesi Attila / SZONÁTA

Az éjszakában ligetek nyoma. Tenyeredben folyók-sodorta erdők. És lélegzetedből kiröppen egy madár. A bútorokban roppanó fákon megül, rikolt. Röpte a levegőt összekuszálja. Falakká épülünk a régmúlt erdők helyén: itt egy fahíd dőndült, odébb egy vízerecske csordogált. Ne fordulj vissza még: minden kopácsolás egy titkos évszak. Emlékszel még a vadvizekre, csigák ezüst ösvényére szemhéjad alatt. Lombok zúgnak a homály szöttezésén. S mintha benned bondulnának az elmerült falvak harangjai. Ne fordulj vissza még, emlékezz a cserjén áthúzó egyetlen szélzúgásra. Figyeld a forrás tükrén fénylő nagyujjú lábnyomot. Indulj tovább – az osztatlan zenébe visszavágyót halkulva érik el a földmély titkos böffenései.

NOSTRADAMUS

A jóslat homályos tükör. Magába fordul, fényeit történ sokszorozza. Tűzvész és vérözön a korszakok de-lejtűje – nyugtalan vibrál a négy égtáj között. Bolyongó helyszínekre rámutat, majd elfordul és baljósan megáll. A sejtelem korából kifelé: az álom mélyén alakok tolonganak – kő-arcél, zúzott-orrú, goromba faunfej, ordas madárijesztő, nemtelen angyal. Mind lebeg, áttűnően visszanéz. Zöld és veres láng összecsap, arc és sugallat elsötétül. E föld a vér, korom és éhség édene. Egymásnak fordult tükrökből zene szivárog. Nőnek az autotemetők és sokasodnak a rögeszmék. Költők és józan guberálók – eltört hangszerek, éber álmok – gyűlnek a szeméttelen.

